

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Za oznanila se plačuje Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ljubljanski mestni zbor.

(Konec.)

Dr. Zarnik izreče, da o tajnosti parlamentarnih obravnav je le tam mogoče govoriti, kjer se tajnost sprejme jednoglasno. Ako pa je manjšina za javnost, ne more je zadržavati noben terorizem večine, nobeno preglasovanje, da ne bi po svojih časnih napravila stvari v javnost, če hoče.

Večina sprejme potem predlog da se reč, ki zdaj na vrsto pride, tajno obravnava.

V tej „tajnej“ obravnavi poroča dr. Schrey na dolgo in široko, da je treba pri magistratu več pisalnih moči, teoretično in praktično izurjenih, in sicer domačih, ker drugi ne bi mogli v naših razmerah zadostovati. Zato naj se spet pokliče v službo g. Luka Svetec, kateri je bil kot magistratni uradnik leta 1869 v pokoj deján (kviescirán), in mu mesto plačuje 300 gld. na leto penzije; ker je pa zmožnega konceptnega uradnika treba, a mesto ne more zastopati plačevati možu, ki bi lahko služil, zato naj župan preskrbi poklicanje tega (sic!) gospoda Svetca, kateri naj pové, ali službo tajnika s 1300 gld. hoče nastopiti, če ne, pa naj se ravna z njim po pravilih (normalmässige Behandlung.)

Odbornik Jurčič pravi, da ne govori za g. Svetca, on bode kot izveden jurist uže sam znal svoje interese varovati. Ali ta predlog večine ima drugo zanimivo stran. Iz celega poročila se vidi, da je mesto zmirom potrebovalo in potrebuje tako večjega uradnika, kakor je bil Svetec. Zakaj ste ga torej odpustili, zakaj leta 1869 penzionirali? Iz političnega sovraštva. Ker ste mislili jednega narodnega človeka, ki je dizega političnega prepričanja kot vi, uničiti, zato ste mu službo vzeli, čeravno morate zdaj v svojem poročilu priznati, da je mož „teoretisch und praktisch gebildet“. V tem predlogu vaša stranka sama spet priznava in izpoveduje, kar povsod vidimo, da je njej princip: preganjanje domačinov in politično drugače mislečih.

Odbornik Regali meni, da nij treba novih konceptnih uradnikov; le naj tisti več delajo, ki uže so, a imajo polno postranskih opravkov. Sicer je pa res, da tukaj jasno sama večina o sebi izpoveduje, da je ob svojem času jednega uradnika samo zavoljo tega penzionirala in preganjala, ker je bil naš rojak in deželán.

Odbornik dr. Zarnik pa pravi, da dr. Schreyjev predlog bi se prav za prav imel drugače glasiti, namreč: „po katerem potu bi mogli mi penzioniranemu uradniku Svetcu še njegovo penzijo vzeti.“ Vi dobro veste, da zdaj Svetec ne bo dobrega notarijata pustil, pa k vam za tajnika šel. Da ste ga zaradi

njegovega političnega prepričanja na cesto vrgli, bil je prvi greh. Zdaj hočete še drugi greh narediti s tem, da mu hočete vzeti penzijo, ki mu gre, vse samo zato, ker se hočete maščevati nad poslancem Svetcem, ker vam je v zadnjem deželnem zboru resnice v obraz pravil. Kajti, da bi ga vi res kot magistratnega tajnika radi, to je humbug, ne resnoba. Tačas ste ga od službe spravili, ko bi bil rad ostal, zdaj ga kličete nazaj, ker veste, da ne pride.

Odbornik dr. Supan pravi, da je bil Svetec zato penzioniran, ker nij mogel celo leto službe opravljati kot tedanji državni poslanec.

Odbornik Jurčič se čudi, da se v tej zbornici tak argument navaja za opravičenje grdega strankarskega strahovanja. V vseh ustavnih državah je usus, da smejo uradniki v parlamente voljeni biti, pa da ne izgubljajo služb zaradi tega. Če so gospodje iz večine tega zbora tacega mnjenja, da mora vsak službo izgubiti, ki je za poslanca voljen, zakaj nijso s to teorijo sami pri sebi začeli. Tu mej nami sedi gospod Dežman. On je bil dolgo let poslanec na Dunaji, tudi nij svoje službe kot deželni muzealni kustos opravljal celo leto, vendar nijmo slišali, da bi bil izgubil zavoljo tega deželno službo. Tukaj mej nami sedi dalje g. Kaltenegger; tudi on je uže dolgo poslanec in predsednik deželnega odbora in ima polno dela vsled poslanstva. Ali nijmo še slišali, da bi bil g. Kaltenegger vsled svojega poslanstva izgubil državno službo finančnega prokuratorja. Če torej vaša teorija velja za narodne uradnike, zakaj ne velja za vaše? To vsaj liberalno nij.

Poročevalec dr. Schrey na glavno stvar nij vedel kaj odgovoriti, lomil se je na posameznih izrekih in nazadnje je bil predlog večine — to se ve — sprejet. Narodni odborniki so pred glasovanjem odšli iz sobe.

Treba si je zapomniti tudi ta slučaj, ki osvetljuje dovolj, kakova je nemškutarska stranka. Povsod nasilna, brutalno brezozirna, potlej pa še tako brezsrčna, da še z ostentacijo svojo nasilnost kaže in sama na dan spravlja, in ima kosmata ušesa dovolj, da je čisto nič ne prime, če se jej še tako očita nespodobnost njenih korakov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. novembra.

Dogovarjanja mej „ustavoverno“ stranko gospodske in zbornice poslancev državnega zbora so se popolnem razbila in ostala brez uspeha. „Ustavoverci“ državnega zbora so zahtevali, da se vojnemu ministru odbije zahtevana svota 2 $\frac{1}{2}$ milijona gld., vojni mini-

ster pa ta denar na vsak način hoče imeti in njegovih mislij so tudi ustavoverni člani gospodske zbornice. „Ustavoverci“ so zopet jedenkrate na cedilu zato fortšritlerji zabavljajo na gospodsko zbornico.

Pražskim listom se piše z Dunaja, da bode dobil **moravski** novi namestnik baron Korb jednega svetovalca, kateri bode skrbel za ravnopravnost moravskih Čehov, ker Korb iz lastnega izkustva razmer dežele ne pozná.

Dunajski liberalni časopisi vsi konstatujejo, da volitev treh poslancev iz **zgorenjeavstrijskega velikoposestva** ne bode izpala v ustavovernem smislu. Te volitve se bodo vršile dné 11. t. m. in če pri njih ustavoverci propadejo, je to zanje silen udarec, ker se potem razmera mej desno in ustavoverno stranko državnega zbora za desno stranko jako ugodno premakne.

Vnanje države.

Evropska flota nij se še razšla in mogoče, da se tudi ne bode še tako kmalu, ker **Ulcinj**ska stvar postaja zopet resnejša. Poroča se namreč iz Skadra, da oboroženi Albanci kar v celih jatah prihajajo v Ulcinj, Riza paša pa to mirno gleda. Rusko brodovje ostane v Kotoru, potem pa odpluje v Piräus.

Iz **Belgrada** se „Pol. Corr.“ javlja, da so Arnavti iz Turčije zopet roparsko vpadli v Srbijo, plenili in dve srbski stražni hiši na meji požgali.

Srbska ministerska kriza je rešena. Ristić je vendar res izstopil iz ministerstva. Piročanac je ministerski predsednik. Mijatović je prevzel ministerstvo vnanjih stvari.

Iz **Aten** se javlja, da hoče, po besedah ministra Komondurosa, Gracija sama izvesti sklepe vevlastij. Oboroženje se zato živahno nadaljuje in pomnožuje. Aktivna armada se bode do 80.000 mož spravila.

Angleške „Daily News“ prinašajo zopet oster članek zoper Avstrijo v takem smislu, kakor je Gladstone govoril v Midlothianu.

Francoska vlada zdaj strogo izvršuje svoje dekrete zoper „nepooblaščen“ duhovenske bratovščine. Iz provincij je bilo soboto izgnanih okolo 20 kongregacij. Na mnogih f-jh je bilo ljudstvo hudo razburjeno zoper te vladne naredbe.

Pri občnem glasovanju v **Švajci** je bil zadnjo nedeljo sprejet predlog o reviziji ustave švajcarske zveze z 247.788 glasovi proti 119.205.

Poročali smo, da je Forster, minister za **Irsko**, dal svojo ostavko in da je bila ta ostavka sprejeta. Vendar Forster nij še odstopil, a to je prišlo tako: Gladstone, Forster in drugi ministri so dobili pisma od irske deželne lige, v katerih se jim preti „se svinčem“, če bi sodnija zaprla kakega Parnellovega pristaša. Gladstone je na to s tem odgovoril, da je dal zapreti Parnellovega tajnika in zato, da bi se ne videlo tako, kakor da se vlada boji irskih „rovarjev“, tudi Forster nij še odstopil.

Dopisi.

Iz Vipave 29. okt. [Izv. dop.] Dne 27. t. m. udeležil sem se — kakor vsako leto — preskušnje učencev tukajšnje, to je Slapen-

ske deželne vinstvene in sadjerejske šole. Lepo narastlo število učencev, njih pismeni in risanski izdelki, njih ustmeni odgovori, vse spričuje, da ta za deželo prekornostna šola lepo napreduje. Ker je dné preskušnje prav grdo vreme bilo, se je nij toliko poslušalcev udeležilo, kakor druga leta, vendar je bilo njih število še precejšnje. Mej poslušalci bil je tudi gospod okrajni glavar A. Globočnik, manjkalo je pa zastopnika deželnega odbora, kar se dozdej še nobeno leto pripetilo nij. Prav pred kratkim je nekdo v necem nemškem lističi prav zbadljivo očital, da se kranjsko kmetijsko ljudstvo dosti premalo za to šolo briga, in glej, k njenej preskušnji pa dotični pisalec nemškutar nij prišel, čeravno smo tu pri nas ugrabili (in menda prav! Ur.), da v deželnem odboru sedi.

Obžalovati je tudi to, da Slapenski g. župan za pot na Slap baš čisto nič ne skrbi, kajti slaba je uže tako, da se nij uže skoraj po njej voziti, kar njemu gotovo nikako čast ne dela.

Iz Kopra 20. okt. [Izv. dop.] Letos je na c. kr. moškem učiteljski za Primorje 23 gojencev menj od lani. Preteklega leta jih je bilo v vseh štirih tečajih 115 in letos samo 93. Prvi tečaj šteje 25 gojencev (mej njimi 11 slovenskih, 6 hrvatskih, 8 italijanskih) drugi tečaj 22 (7 slov. 5 hrv. 10 italij.) tretji tečaj 25 (16 slov. 5 hrv. 4 italij.) in četrti 21 gojencev. Učiteljsko osebje ostalo je ono prošlega leta. — Izpitu učiteljske sposobnosti, koji se je pričel 18. t. m., se je oglašilo 15 gg. učiteljev in sicer: 10 z italijanskim poučnim jezikom, 3 s slovenskim in 2 s slovenskim in nemškim, za občne ljudske šole ter 4 gspdc. učiteljice z italijanskim poučnim jezikom. Mimo tega jeden učitelj in jedna učiteljica za meščanske šole. — Šolsko poslopje se je sem ter tja zdatno popravilo, a vseh neprilik popraviti nij mogoče in hiša ostane vedno še skrpana in v mnogih ozirih nezdrava ter estetični čut žaleča. Skrajni čas bi bil, ko bi se jedenkrat resno misliti pričelo, kako premestiti ta za Primorje znameniti zavod iz mesta, ki nikakor ne ugaja zahtevam, ki se stavljajo jednako obširnemu učiteljski. Mnogo in mnogo motivov bi bilo, da se skrajno določi mu drugo stanišče in to v Trstu ali v Gorici. Vrh tega je tu sedaj draginja enorma. Jedinstvo tu velja in učečej se mladini bi bilo v marsičem boljše. Bog pomoz! —

Iz Jelšan 26. okt. [Izv. dop.] Pri nas smo dobili nove orglje, in to je uže važno za Jelšane na Primorskem. Vsak, kdor je prijatelj petja in lepo ubranih glasov, pritrtil mi bo, da v cerkvi orglje kraljujejo mej vsemi drugimi muzikalnimi inštrumenti. Mi smo prav ponosni teh novih orgelj, katere je nam g. Ign. Zupan s sinovi iz Kroke po prav novej sistemi izgotovil, katera je še prav malo po Slovenskem znana. To nij samo natančna, okusna, solidna in po vseh pravilih akustike izpeljana stavba, ampak zanimiva sistema, pri nas še malo znanih „kegelladen“, po mojem: vretenčnih ali koničnih sapnikov. Cela mehanika je tako umetno sestavljena, da nij moči blizu niti prahu niti smetem. Dne 7. novembra t. l. bo to hvalevredno delo blagoslovljeno. Tu se lahko pride vsak prepričati tega izvrstnega dela, ter bo imel priliko ogledati vso mehaniko in poslušati prijetni glas teh orgelj. Kolikor meni znano, bde najbrže g. Anton Foerster iz Ljubljane povabljen, da bo prišel to izvrstno in po novej sistemi sestavljeno delo aprobirati in o taistem izraziti svojo sodbo. Mi pa izre-

čemo g. Ignacu Zupanu in sinovom za tako izvrstne orglje pohvalo, ter želimo, da bi imel pri svojem opraviu srečen vspeh in mnogo naročnikov.

Iz Prage 29. okt. [Izv. dop.] (Ustředni matice školská.) Znani „Schulverein“, ki si je dal nalogo ne samo na mejah slovensko-nemških ampak tudi po okrajih čisto slovenskih podpirati nemštvo in ustanovljati nemške šole, zazširil se je v kratkej dobi „zatiranja Nemcev“ daleč čez meje Avstrijske. Da je namenjeno to društvo posebno zoper Čehe, so ti kmalu spoznali in ustanovili po raznih mestih českých in moravských družstev, katerih namen je, delovati germanizovanju nasproti. Dasi te „matice“ delujejo jako uspešno, vendar nemškemu „Schulverein“ uže zaradi lokalnega pomena ne morejo biti kos. V to svrhu oživila je tu v Pragi „centralna matice školská“, ki bode združila vse uže obstoječe enake zavode in potem z njimi skupno lahko paralizovala germanizovanje. Uže navdušenost, katero kažejo vsi praški listi za stvar in imena ustanoviteljev jamčijo nam, da bode to v resnici narodno delo postalo velikansko v prid vseh avstrijskih Slovanov. Mi Slovenci jim kličemo: Dober vspeh!

To prvi moj dopis iz zlate Prage. Ustrežem li, kmalu zopet kaj. (Ustrežete? Ur.)

—é.

Tiskovna pravda „Slovenskega Naroda“.

Nedavno smo poročali da je bil obsojen odgovorni urednik tega lista g. Makso Armič pri mestnej delegiranej sodnji na 10 gold. globe zarad „žaljenja časti“ po § 496, ker smo potem, ko se je bil žandarm Jan v Medvodah, ko so bili „Liedertafelji“ baje napadeni, sam ustrelil, prinesli notico, da sta tedanji breztakni urednik vladne „Laibacher Zeitung“ g. Leo Suppantšitsch in njegov poročevalec uradnik E. Wawreczka, moralčna „morilca“. Zagovornik zatoženca, dr. Zarnik, prijavil je proti sodbi prve instance priziv in naglašal, da ima stvar priti pred porotnike ne pred okr. sodnijo.

Dr. Schrey zastopnik tožnikov pa se je bil pritožil zaradi male kazni.

Dne 29. okt. se je obravnavala ta stvar pri drugej instanci pri deželnej sodnji. Sodniji je predsednik bil deželne nadsodnije svetovalec dr. Kapretz, za votante so bili pa odločeni deželne sodnije svetovalci pl. Zhuber, baron Rechbach in Czeh. Zapisnikar je bil avskultant g. Benedikt.

Še predno je prišel dan obravnave, vložil je bil naš urednik sledečo prošnjo deželnemu sodišču v Ljubljani, naj se svetovalec Zhuber izloči iz prizivnega senata:

„Slavno c. kr. deželno sodišče!“

Kakor odgovorni urednik „Slovenskega Naroda“ sem bil 1. septembra t. l. od c. kr. del. sodnije v Ljubljani prestopka po § 496 kaz. zak. za krivega izpoznan in na 10 gold. globe obsojen. Vložil sem zoper to razsodbo ničevnostni priziv. Vsled tega je obravnava pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču na 29. dan oktobra t. l. razpisana. Predmet te cele stvari je ta, da sta bila v listu „Slovenskem Narodu“ gospoda Leo Supantschitsch in Ed. Wawreczka „morilca“ imenovana na podlogi tega, da se je žandarm Jan v Medvodah ustrelil. Uže pri obravnavi pri c. kr. deleg. sodnji je rekel zastopnik tožnikov dr. pl. Schrey, da se mora cela stvar v tej pravdi vzeti s političnega stališča, ker celi dotični članek „Slov. Naroda“ nij po njegovem mnenji nič družega, kakor draženje

na ustavoverno nemštvo na Kranjskem (eine Hetze gegen das verfassungstreue Deutschthum in Krain). S tega stališča je tudi zastopnik toženčev plediral, da se mora kazni meni jako ostro odmeriti.

Ud prizivnega senata pri c. kr. ljubljanskem dež. sodišču je po navadi deželne sodnije svetovalec g. Raimund pl. Zhuber-Okrog. Ta gospod svetovalec je pa ravno odličen član nemške ustavoverne stranke na Kranjskem, on je ud političnega konstitucionalnega društva in uže veliko let poslanec te stranke v ljubljanskem mestnem zastopu. Znano je pa, da je list „Slovenski Narod“ v vednem boji s to stranko, kateri boj se neprestano dan za dnem nadaljuje.

Zaradi tega se jaz usojam imenovanega gosp. svetovalca na temelju § 72 kaz. prav. *) reda odkloniti kakor uda prizivnega senata sl. c. kr. ljubljanskega deželnega sodišča za obravnavo proti „Slovenskem Narodu“ na imenovani dan.

Prosim tedaj: Naj slav. c. kr. deželno sodišče ta moj odklon na znanje vzame, in o tem odloči.

V Ljubljani dné 24. okt. 1880.

Na to je došel sledeči odgovor:

„Gospodu prosilcu se na to ulogo odgovori, da se naznanjeni odklon deželne sodnije svetovalca Raimunda Zhuber pl. Okrog, kakor uda sodnega dvora, ki bo imel 29. t. m. noter zaznamovani predmet presoditi, v zmislu § 72 r. k. pr. dovoliti ne zamore, ker proti temu svetovalcu slučaj postavne izključbe po § 67—69 r. k. pr. ali drugih uzrokov, kateri utegnejo obuditi dvombo o polni nepristranosti imenovanega svetovalca pri tem razsodilom, izkazanih ni.“

V Ljubljani 27. oktobra 1880.

Za bolnega c. kr. deželne sodnije predsednika:

Kapretz.

Tako se je vršila obravnava pred zgoraj navedenim senatom z g. Zhubrom vred.

Prvosodnik prebere zatožbo, sodbo sodnika prve instance in ničevnostni priziv proti sodbi, kateri je naznanil zatoženec, kakor priziv, ki ga je bil objavil zastopnik tožnikov proti „premajhenej“ kazni. Zastopnik tožnikov dr. Schrey je še o poznejšej vlogi, ko je uže sprejel razsodbo, naglašal, da se ne bi smelo soditi po prvem odstavku § 496, ampak po drugem, kajti razžaljenca nijsta bila samo gg. Suppantšitsch in Wawreczka, nego vsa nemška stranka in nemška narodnost je bila razžaljena; zato pravi dr. Schrey, da bi bilo le pravično, ko bi se tako dejanje zelo strogo in to z zaporom kaznovalo. Dr. Schrey je tem bolj za zapor, ker se zatožencu ne bode, ako bode zaprt, nobena škoda godila. njegovo delo bodo uže drugi opravili, kakor se to večkrat v redakcijah godi.

Zastopnik zatoženca, odgovornega urednika M. Armiča, je vložil pritožbo ničevosti in zahteval, da se razsodba prve instance za neveljavno proglasi in da stvar pride pred porotnike na razsodbo.

Dr. Schrey želi zdaj besede, da bi v prvej vrsti dokazal iz mnogo števil „Sloven-

*) Dotični paragraf se glasi: § 72. Državni pravdnik, zasebni udeležence, zasebni obtožitelj ali obdolženec smejo odvračati (odkloniti) ude sodišča in zapisovalce, ako morejo slučajev v §§ 67—69 omenjenih povedati in izkazati druge razloge ali uzroke, kateri utegnejo obuditi dvombo o polni nepristranosti tega, kogar odmetajo. — § 74. Je li dopuščen odmet sodne osebe, to razsoja praviloma načelnik tistega sodišča, kateremu ona pripada.

skega Naroda", da ta list deluje zmirom proti nemške narodnosti in da ima to tako rekoč v programu.

Predsednik g. Kapretz ga opomni, da „Slovenski Narod“ sploh nij v obravnavi, da torej naj le tiste stvari navede, ki se tičejo današnje obravnave, namreč Suppantšitscha in Wawreczke v listu rabljenega izraza.

Dr. Schrey potem razpravlja, da se mora pritožiti zoper premajheno kazen. Tenor cele notice da gre proti nemški narodnosti. Suppantšitsch se le napada zato, ker baje v „Laibacher Zeitung“ germanizatorsko politiko dela. Pravica da tu zahteva ostre satisfakcije, sicer bode slovensko novinarstvo še bolj korajžo imelo napadati svoje protivnike. D. Schrey trdi, da on sicer nij prijatelj tega, da bi se uredniki zapirali ali se stališča svojih klientov (nota bene: žurnalistov. Ur.) da mora to zahtevati. Treba je, da se v tem slučaju spozna na oster zapor, kajti navadni zapor bi bil tudi premala kazen.

(Konec prih.)

Domače stvari.

— („Ljubljanski Zvon“.) Za sodelavstvo pri novem leposlovnem in znanstvenem listu, ki bode od novega leta naprej pod naslovom „Ljubljanski Zvon“ izhajal v Ljubljani v „narodnej tiskarni“, oglasilo se je dozdaj uže 28 pisateljev, mej temi najznanjša slovenska imena. Priobčili jih bodemo skoro. Tudi glede materialne podpore smo dobili od več krajev zagotovila od prijateljev, da bodo naš novi list razširjali.

— (Umrli) je 29. okt. na svojem posestvu pri Savi penzionirani medicinski svetovalec dr. Primož Dolar 82 let star.

— (Na pokopališču pri sv. Krištofu) je ljubljansko prebivalstvo, kakor vsako leto na praznik vseh svetih, tako tudi letos položilo vencev na grobove pokojnih. Posebno krasno so bile olepšane rodbinske rake ob zidu in na konci pokopališča, grobi bogatašev; a tudi siromak je prižgal lučico nad gomilo svojega dražega umrlega. Slovenska mladina ljubljanske gimnazije je spominjala se našega prvega pevca slovenskega Vodnika in slovenskega učenjaka Čopa. Njiju groba je odičila z lepimi venci s slovenskimi trakovi. Novo-meška čitalnica nij pozabila svojega velikega dobrotnika dr. Žige Bučarja. „Sokol“ je zopet letos postavil v spomin ranjkih svojih članov „Sokolovsko piramido“, na katerej so zapisana imena „Sokolov“, ki so završili svojo dobo. Leto za letom se množe vrste teh imen. Pred to piramido so pevci ljubljanske čitalnice zapeli tri nagrobnice, na posebno prošnjo pa so zapeli nagrobnico „Nad zvezdami“. — Najkrasnejše vreme je olajšavalo pot na grobove tisočerim, ki so vreli na pokopališče.

— (Filharmonično društvo) v nedeljo nij moglo imeti občnega zboru, ker je bilo premalo udov prišlo. Zato je občni zbor preložen na prihodnjo nedeljo 7. nov.

— (O pokojnem našem rojaku Jakobu Arconu) c. kr. vladnem svetovalcu v Zadru, katerega so bili nemškutarji pod ustavoverno prejšnjo vlado samo zavoljo tega iz Ljubljane proč zdenuncirali, ker je bil Slovenec, a nij hotel renegat biti, piše dalmatinsko glavno glasilo „Narodni list“ tako-le: „Prekojučer umro je u Zadru, vit. Jakov Arcon, savjetnik kod dalmatinskog namjestništva. Nismo mogli neočititi veliku bol u srdcu, saslusav žalostnu viest, jer je pokojnik bio čovjek uzorna značaja, činovnik riedke sdušnosti, velike

marljivosti i točan izvršitelj zakona. Mi tko mu se je ikad približio, nije mogao nediviti se njegovom umu i liepom srdcu. Sinjani, koji su ga imali za toliko godinâ kotarskim poglavarom, neće ga nikada zaboraviti. Bio je Slovenec, te je iskreno ljubio naš narod i poznavao mu jezik. Pokoj mu duši!“ Pač lep dokaz, da značajnega človeka povsod spoštujejo, kamor pride, izdajnika in kruhoborca pa zaničujejo še tam, kjer ga rabijo.

— (Dr. Valentin Janežič), brat znanega pokojnega slovenskega slovničarja in literarnega izdatelja, imenovan je za štabnega zdravnika in vojaškega zdravstvenega načelnika v Gorici.

— (Koncert vojaške godbe polka veliki knez Mihael št. 26) v restavraciji ljubljanske čitalnice nedeljo zvečer je sijajno izvršil se. Vse sobe so bile natlačene gostov. Prišlo je bilo tudi preko 40 oficirjev h koncertu. Vojška godba bode svirala v čitalniški restavraciji zopet prihodnjo nedeljo pri „Sokolovem večeru“.

— (Slovensko literano društvo na Dunaji) ima svoj redni očni zbor v četrtek 4. dan novembra — pričnši ob 7. uri na večer — v „Kaisers Restauration zur hl. Dreifaltigkeit“ (III. Ungargasse 21.) po sledenjem dnevnem redu: Prebere se zapisnik o zadnjem zborovanju. II. Glas 9. podpredsednika. III. O lit. društva življenji in odborovem delovanju poluletno poročilo a) tajnikovo, b) blagajnikovo, c) knjižničarjevo. — Absolutorium. — IV. Volitve a) prvosednika, b) odbornikov, c) revizorjev. V. Eventualia. — Zabava.

— (Utonil.) Iz Preske se nam piše 31. oktobra: Utonil je dne 30. oktobra devetletni deček iz Seniče, šel je s svojim tovarišem na vse zgodaj zjutraj v Medno in domov grede gre čez potok pod Medniškim klanecem; na brvi mu spodleti in on pade v vodo; dobili so ga mrtvega še le popoldne na mestu predno se potok v Savo izliva.

— (Staro vino) je vsled slabe letošnje trgatve na Dolenjskem povsod v ceni poskočilo. V Turnskeji graščini pri Krškem je bilo te dni prodano po 14 gold. vedro.

— (Advokat dr. Nikolaj Tonkli), brat drž. poslanca, odvetnik v Tolminu, je naznanil odvetniške zbornici svojo preselitev v Gorico, kjer bo tudi namestoval g. odvetnika dr. Josipa Tonklija za čas njegovega odhoda v državni zbor na Dunaj.

— (Občnega zbora čitalnice v Gorici) udeležilo se je dné 23. oktobra 18 udov. Za predsednika je izvoljen g. A. Jeglič, za blagajnika g. Št. Klemenčič. Odborniki pa so ti-le gg.: Tone Ferfila, Hribar, Mrcina, Povše, Račič, dr. Nikolaj Tonkli, Vodopivec France. Namestnika sta gg. Fabijani in Pirjevec.

— (Kje so naše dežele?) V tržaškem vladnem listu „Osservat. Triestino“ bilo je brati zadnji teden nek poziv, v katerem se imenujejo naše dežele „provincie italiane“!! Tako se „irredenta“ goji v vladnih listih!

Razne vesti.

* (Koliko je penzioniranih oficirjev.) Navaden človek ne ve, kako se vojska oskrbuje in plačuje, samo vsako leto so večji številke vojnega proračuna. Da se vsako leto terja več denarja pri vojni upravi, temu uzrok je gotovo tudi veliko število penzioniranih oficirjev, ki bi še lahko služili. Razmera mej aktivnimi in penzioniranimi oficirji je namreč taka-le: feldcajmajstrov je aktivnih 11, penzioniranih pa 15; feldmaršal-lejtenantov aktivnih 58, penzioniranih pa 91; generalmajorjev

akt. 111, penz. 176; polkovnikov akt. 268, penz. 460; polkovniških lejtenantov akt. 299, penz. 390; majorjev akt. 583, penz. 763; stotnikov akt. 3248, penz. 4010; nadlejtenantov akt. 3838, penz. 1340; lejtenantov akt. 3779, penz. 900. Torej do nadlejtenantov je število penzioniranih oficirjev večje kot število aktivnih. In vse te penzije se plačajo iz davkov, od kod pak!

* (Ropariji v Slavoniji.) Iz Vuke v Slavoniji se poroča, da je na glavnej cesti blizu Viškovca neki tujec ustavil krošnjarskega kramarja Ivana Gašpariča z izgovorom, naj mu proda eno pipo. Mej tem, ko je tujec pipe ogledaval, prideta iz bližnjega gozda še dva moža in vsi trije so padli čez ubozega krošnjarja, razmetali mu vse blago, potem pa mu vzeli 15 gold. v gotovini. Grozili so mu še smrtjo, ko bi jih izdal. Lopovi so govorili magjarski in hrvatski. — Pred kratkim se je domu v Indijo peljal švabski kmetič Vendelin Kehl. Na poti ga srečata mož in ženska in ga prosita, naj ju pelje do Indije. Kmetič jima usliši prošnjo ter jim da celo prenočišče, ker bi imel drug dan gosta peljati v Zemun. Druzega dne kmetu ponudi tujec iz čutara pit; komaj pa je jedenkrat iz nje požrl, uže se v nezavesti zgrudi. Dva dni kasneje so ljudje našli ubozega kmetiča v hosti, vendar še živega. Tujec je zginil s konji in vozem v vrednosti 300 gold.

* (Še jedno sleparstvo več.) Fabrika za papir iz slame v Chatanu, v ameriške državi Novi Jork, imela je več let nalog izdelavati posebno vrsto papirja iz slame, prav tancega in čistega. Fabrika dolgo nij vedela, zakaj se ta papir porablja. Jeden ris tega papirja je tehtal tri kilograme. Kasneje se je izvedelo, da hodi ta papir na Kubo, kjer se ne porablja kot papir za cigarete, nego kot vnanji list za cigare. Papir se namreč v tobakovje vodi namoči, potem pa spreša kot tobakov list tako, da ne more nikdo razločiti ga od pravega peresa. Denes pa iz tega papirja delajo celo cigare in jih za prave prodajajo.

* (Kako je pol milijona romalo.) Nedavno je zgubil neki g. Pagès na severnem kolodvoru v Parizu v zavitku 650.000 frankov. Ta zavitek pa se je zdaj srečno našel, katerega nij, kakor je mislil, zgubil v kolodvorskem kabinetu, nego na nabrežji. Trije vojaki so veselo šli tam na dopust in mej njimi je bil tudi jeden z imenom Czelot. Ti so opazili na tleh zavitek, a misleči, da ga je kdo nalašč vrgel tja, da bi koga imel za norca, becali so ga jeden k drugemu in se dolgo na ta način igrali. Predno pa so vstopili v železniški vagon, vtakne jeden tovarišev oni zavitek Czelotu v krašnjo, kar je ta pustil in se nij zmenil, ne vedoč, koliko da je zdaj dražja postala njegova krašnja. Kmalu pa izstopi iz vagona Czelot ter se napoti v Neuilly, mej potom pa je s svojo krašnjo dve uri plesal. V Neuilly so njegovi starši revni rokodelci. Ko pride domov, odpre mati njegovo krašnjo, najde zavitek s 650 000 fr. a ga nemarno proč vrže na mizo, kjer je potem ležal 4 ali 5 dnij. V vas pride omožena sestra Czelotova. Kakor so mlade ženske sploh radovedne, tako je bila tudi ta, ter je razvila zavitek. Kako so vsi obstali pri pogledu tega bogatstva! A pošteni ljudje nesli so najdeno takoj županu. Tega nij bilo doma. Grede k žandarmeriji; od tam se brzojavi v Pariz, g. Pagès pride v Neuilly, dobi izgubljen, a Czelotu dá 25.000 frankov.

* (Pogreb indijske princesinje.) Še dandenes se rado zgodi v Indiji, da mrtveca, na mesto da bi ga zagreblj v zemljo, mečejo v reko Ganges, kjer truplo ribe snedo. Včasih pa se mrtvec seže in njega pepel vrže v ono vodo. Meseca avgusta je umrla v bir-manskem mestu Avi lepa žena kneza Tongmu-pi, princesinja stare kraljeve indijske rodbine, 33 let stara. Pred njeno smrtjo jej je moral njen mož obljubiti, da bo nje truplo sežgal in pepel vrgel v Ganges. Naredila se je zlata majolka, v katero so spravili njen pepel in štirje bramini so odpotovali v sveto mesto Benares in tam so stresli pepel trupla princesinje v reko. Majolko so napolnili s sveto vodo in jo prinesli nazaj knezu, ki jo je potem daroval nekej boginji.

Tuji.

2. novembra:

Pri **Stonu**: Dolar iz Celovea. — Schmidt iz Kočevja.

Pri **Mališ**: Bakhausen iz Dunaja. — Brand iz Ljubljane. — pl. Dorn, Rikli iz Trsta. — Gelles iz Dunaja. — Grof Thurn iz Radovljice. Pri **avstrijskem cesarju**: Schrey iz Lesec.

Loterijske srečke.

V Trstu 30. oktobra: 8. 32. 19. 45. 1.
V Lincu 30. oktobra: 88. 7. 48. 50. 90.

Dunajska borza 3. nov.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71 gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	—	—
Zlata rente	84	90	—
1860 drž. posojilo	129	90	—
Akcije narodne banke	820	—	—
Kreditne akcije	279	—	—
London	117	20	—
Srebro	—	—	—
Napol.	9	35 1/2	—
C. kr. cekini	5	60	—
Državne marke	57	85	—

Tisoč in ena noč.

Pravljice iz jutrovnih dežel.

Bolj kratkočasni in m. kavni povesti nij kmalo, kakor Tisoč in ena noč; dokaz temu, da so jih uže skoro vsi narodi v svojo literaturo sprejeli. (535—2)

Vsak mesec izhajata dva snopiča v ličnem zavitku po 64 strani in eno podobo. Vse knjige bodo obsegale kakih 40 snopičev.

Cena snopiča 20 kr., po pošti 22 kr.

Abonira se pri založniku J. Krajcu v Novem mestu, pa tudi po vseh bukvarnah. Dobiva se tudi

Spisi Krištof Šmida,

Dozdaj izšla 2 zvezka. Cena zvezku: posebno lično vezan 70, trdo 40, mehko 30 kr.

Povabilo.

Tisti gospodje, kateri se zanimajo za osnovo „tehniškega kluba za Kranjsko“ ter bi bili pri volji takemu društvu pristopiti, povabljeni so najuljudneje, da bi se na dogovor zbrali dne 7. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v ljubljanskej realki v I. nadstropji v dvorani za geometriško risanje št. 1. (553—2)

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1880.

Za osnovalni odbor:

Profesor **Emil Ziakowski.**

Kako se takoj odpravljajo

zobne bolečine,

bodisi revmatične ali vsled votlih zob. na to daje **zastonj** odgovor (548—2)

Franja Smrekar.

VIII, Löwenburggasse Nr. 4, I. Stock, Thür 6, Wien.

Vpraša naj se nemški.

Komi,

ki zna nemški in slovenski, izvrsten prodajalec, ki bi imel tudi dobra prip. ročila, dobi službo v mojej štacuni z mešanim blagom. Oni, ki znajo kupčevati tudi z usnjem, imajo prednost.

J. L. Jaschke, Trbovlje.

(562—1)

Zaloga dragocenostij, zlatnine in srebrnine.

Usojam si naznaniti, da sem se zopet preselil v svojo popravljeno in oplešano prodajalnico in da kupčijo, ki je uže od leta 1832 na najboljšem glasu, nadaljujem pod svojim imenom. Ob enem opozorujem p. n. občinstvo na svojo novo raznovrstno in ceno

zalogo dragocenostij, zlatnine in srebrnine

iz najimennitnejših tovarn domačih in tujih dežel.

Naročila na vse v moj delokrog spadajoča dela in poprave hočem takoj, dobro in cenó izvrševati. Kupujem in zamenjujem po najboljših cenah, tako tudi prodajam pod ceno reči, ki mi leže uže dalje časa v zalogi.

Vabim p. n. občinstvo, da me pogostoma s svojim zaupanjem počasti.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1880.

Ferd. Simonetti, zlatar.

(560—2)

Ferdinand Simonetti, nekdanj Peter Simonetti.

Henri Nestle-jeva otročja redilna moka.

Veliki častni diplom.

Zlate medalje od različnih razstav. Tvorniško

Veliko atestov prvih zdrav. avtoritet. znamenje.

Najpopolnejši živež dojenčkom in slabotnim otrokom.

Osrednja zaloga za **Dunaj, I., Naglergasse I.**

Avstro-Ogersko: V Ljubljani v lekarnah Vilh. Mayr, G. Piccoli, J. Swoboda in Jul. Trnkoczy, ter v vseh lekarnah cele dežele.

Svarilo.

Samo prava, če imajo pokrovčki škat. lje poleg stoječo registrovano varstveno znamenje.

NB. Pri nepravih škatljicah ne nahaja se na etiketki pokrovčka rokopis central-depositira F. Berlyak-a. (561—1)

Najboljše in najuplivnejše Norveško

pomuhljevo olje iz kitovih jeter

zoper škroflje, krvice, pljučnico, kašelj itd. itd., v sklenicah à 60 kr.,

združeno z železnim jodirom

posebno dobro za one, ki imajo premalo krvi ali ki si imajo kri čistiti

v sklenicah à 1 gld.

prodaje

G. PICCOLI,

lekar „k angelu“,

(490—4)

na dunajske cesti v Ljubljani.

Vabilo k udeležitvi

dobitnih šans velike, od **hamburgskega mesta** garantovane denarne loterije, v kateri se mora

8 milj. 379.760 drž. mark

v teku nekaj mesecev **gotovo** dobiti.

Novi, v 7 oddelkov vrejeni igralni načrt ima mej 90.500 lozi **46.640 dobitk.** in sicer oziroma

400.000 drž. mark,

osebno pa	1 dob. a m.	250.000	4 dob. a m.	8000
1	1	150.000	3	6000
1	1	100.000	52	5000
1	1	60.000	6	4000
1	1	50.000	108	3000
2	1	40.000	214	2000
2	1	30.000	10	1500
5	1	25.000	2	1200
2	1	20.000	533	1000
12	1	15.000	676	500
1	1	12.000	950	300
24	1	10.000	26.345	133

itd.

Vzidanje dobitkov je uradno določeno.

K prihodnjemu prvu vžiganju te velike denarne loterije stane

celi orig. loza le 6 mark, ali gl. 3.50 av. bank. pol orig. loza le 3 mark, ali 1.75 " "

četrt " " ali 90 kr. " "

ter se ti od države garantovani originalni lozi proti posiljavi svote v gotovini ali po nakaznici, ali pa proti povzeju zneska v n-joddalje neješe kraje franko razposiljajo. Manjše svote morejo se pripisati tudi v pisemnih markah.

Hisa Steindecker je v kratkem času svojim interesom izplačala **velike dobitke** po mark **125.000, 80.000, 30.000, 20.000** in več po **10.000** itd. in je s tem pripomogla k sreči mnogovrstnih rodbin.

Uloge so v primerji velikim dobitkom jako neznahtne ter se mora le priporočati, da se je denkrat sreča poskusi.

Vsak udeleženez dobi pri naročbi uradni načrt in po vžigovanju dobitkov ofie jalni listek vžignjenih števil.

Dobitki se izplačujejo točno pod državnim poroštvom ter se morejo na direktno vposlanje ali na željo interesentov z mojimi zvezami na vsch večjih tržiščih izplačati.

Naročila naj se povratno, vsekako pa pred 30. dnem t. m. zapno pošljejo na trdno staro tvrdko

Josef Steindecker,

Bank & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Hisa Josef Steindecker — poznata kot solidna in rečna — ne potrebuje posebnih reklam: te zato izostanejo, na kar se čestito občinstvo opozarja. (545—3)